

This is an interview with Melpomeni Constantinou on Thursday the 31st January of 2013 at the home of her daughter in Kidman Park.

The interviewer is Helen Haltis and the interview is being conducted as part of The Greek Migrant Experience, Oral Histories Project, an OEEGA initiative. It is funded by the "Australian Government's, Your Community Heritage Program - Sharing Community Heritage Stories".

Also present is Melpomeni's daughter Pelagia.

The interview will be conducted in Greek.

As indicated in the Oral History Handbook:

Punctuation: Square bracket [] indicate material in the transcript that does not occur on the original tape recording. Sentences that were left unfinished in the normal manner of conversation are shown ending in three dashes, - - -

Καλημέρα Μελπωμένη

Καλημέρα σας και σας.

Πώς είσαι σήμερα;

Καλύτερα.

Καλύτερα; Εντάξει, θέλω να σε ευχαριστήσω πάρα πολύ που δέχτηκες να λάβεις μέρος σε αυτό το πρόγραμμα που κάνουμε.

Παρακαλώ.

Θα αρχίσουμε [με το] να μου πεις το όνομά σου.

Μελπωμένη Κωνσταντίνου

Και πού γεννήθηκες Μελπωμένη;

Στη Μονόλιθο, στη Ρόδο.

Και πότε;

25 Φεβρουαρίου, 1925

Μπορείς να μου πεις λιγάκι για τους γονείς σου;

Οι γονείς μου [είναι] και οι δύο από την Μονόλιθο.

Και τί δουλειές κάναν οι γονείς σου;

Ο πατέρας μου έκανε εργολαβίες. Έκανε ξυλεία, έπαιρνε εργάτες, έκανε δρόμους. Από το ένα χωριό στο άλλο χωριό έπιανε εργάτες. Ήτανε η δουλειά του καλή.

Αυτές τις δουλειές τις έκανε και ο παππούς σου, έκανε τις ίδιες δουλειές;

Όχι, τον παππού δεν τον εγνώρισα. Κανένα. Ούτε γιαγιά, ούτε παππού δεν εγνώρισα --- Γιατί ο πατέρας μου του ποδαριού δουλειές έκανε. Δεν ήτανε [μαθημένος] να ζευγαρίζει.

Είχατε χτήματα;

Είχαμε χτήματα αλλά, και τα χτήματα, ως που να βγουν τα παιδιά να τα τακτοποιούνε έπιανε εργάτες και τα κάμνανε. Δεν τα έκαμνε ο ίδιος ο πατέρας μου.

Και έτσι πριν κάνει τα παιδιά δεν έβαζε στα χτήματά του τίποτα;

No, No.

Η μαμά σου τί δουλειές έκανε ---;

Τίποτες, στο σπίτι. Μόνο τα παιδιά. Τίποτε [άλλο] δεν έκαμνε. Όταν ήταν θέρος, που σπέρνανε, επήγαινε μέρες, αλλά [το πλείστον] έπαιρνε εργάτες και θερίζαν τα χωράφια, ο πατέρας μου.

Εσύ εγεννήθηκες στο χωριό. Τα παιδικά σου χρόνια, πώς τα θυμάσαι;

Τα παιδικά μου χρόνια τα πέρασα πολύ ωραία γιατί είχα τρία αδέρφια μεγαλύτερα από εμένα, και μετά εγεννήθηκα εγώ. Και καταλαβαίνεις τί χαρά πήραν οι γονείς μου όταν με κάμνανε.

Ασφαλώς.

Επήρα της γιαγιάς μου, του πατέρα μου της μητέρας, το όνομα, Μελπωμένη.

Πήγες στο σχολείο;

Επήγα στο σχολείο, στο δημοτικό. Επήγα, στο δημοτικό σχολείο δεν είχαμε έκτη τάξη αλλά έκανα δύο χρονιές πέμπτη τάξη για να συμπληρώσω τα έξη χρόνια του δημοτικού. Μετά ο πατέρας μου ήθελε να με στείλει στην Ρόδο να μπω στο γυμνάσιο, γιατί είχα καλούς βαθμούς αλλά ήλθε διαταγή από την κυβέρνηση, που ήταν οι Ιταλοί, να παρατήσουν τα Ελληνικά σχολεία όλα και να είναι όλο Ιταλικά. Ιταλικά εμάθαινα και στο δημοτικό που πήγαινα. Εγώ δεν παραδόθηκα. "Θα πάω να μάθω Ιταλικά" του είπα του πατέρα μου. "Όχι δεν πηγαίνεις, αυτά που ξέρεις είναι καλά", μου είπε.

Δηλαδή μέχρι τότε στα σχολεία μαθαίνατε και Ελληνικά και Ιταλικά;

Ναι και Ιταλικά μέσα. Κάμνανε δύο τρεις φορές την εβδομάδα Ιταλικά και τα άλλα ήταν Γεωγραφία, Ιστορία, Μαθηματικά. Αυτά ήταν όλα Ελληνικά, μέχρι τις δύο

χρονιές που έκαμνα πέμπτη. Δεν είχε έκτη. Θα έκαμνα την έκτη αλλά δεν είχε επειδή δεν είχε μαθητές πολλούς και δεν μπορούσαν να κάμνουν τάξη.

Και επί πολέμου σταματήσαν τα Ελληνικά;

Ναι, μετά από μένα, άμα τελείωσεν πια ο χρόνος, σταματήσαν τα Ελληνικά και ήταν όλο Ιταλικά.

Για πέσε μου, στο δημοτικό σχολείο που πήγαινες, πώς πέρασες, τί αναμνήσεις έχεις;

Ωραία. Κάμναμεν Ελληνικά, Μαθηματικά, Θρησκευτικά, Ιστορία, Γεωγραφία --- Φυσική Πειραματική κάμναμε μόνο στην πέμπτη τάξη. Αυτά τα μαθήματα κάμναμεν.

Μουσική κάνατε;

Ναι, κάμναμεν. Τραγουδούσαμε. Ναι, έπαιρνα πάντα δέκα.

Ήσουν καλή τραγουδίστρια;

Στα τραγούδια, όποτε ήταν να τραγουδήσω, που με έβαζε η δασκάλα του τραγουδιού, ήταν ο βαθμός μου 10.

Θυμάσαι κανένα, που τραγουδούσες, τώρα;

Τα τραγούδια; Στάσου, να δω αν θυμηθώ.

Όταν το θυμηθείς να μας το πεις. Κάνατε και θέατρα;

Θέατρα; Ναι άμα εκάμναμεν εξετάσες, εκεί πια στις εξετάσες εμαθαίναμεν και κάτι. Αλλά μετά πια που τελείωσα το σχολείο μου έπαιξα σε θέατρο.

Τί θέατρο έπαιζες;

Την Γκόλφω.

Μπράβο!

Στο χωριό, ήταν ο αδελφός μου ο Τάσος και εγώ η Γκόλφω. Ξένους δεν είχε γιατί αγκαλιάζεσαι με την Γκόλφω. Ο αρραβωνιαστικός αγκαλιάζει την --- αλλά δεν ηθέλασι ---. Ήταν ο αδελφός μου, ο δεύτερος, ο Τάσος και εγώ η Γκόλφω.

Πηγαίνατε εκδρομές με το σχολείο;

Επηγαίναμε εκδρομές, στα μέρη που ήταν λιγάκι έξω από το χωριό. Είχαμε το Άγιο Γιώργη και το Άγιο Παντελεήμονα. Επηγαίναμεν όποτε ήταν καλή ημέρα. Παίρναμεν τα φαγητά μας και πηγαίναμεν και εκάμναμεν εκδρομή.

Τραγουδούσατε στις εκδρομές;

Τραγουδούσαμε, βέβαια. Τραγουδίστρια πια, number one.

Τί λέγατε, πέσε μου ένα. Τον ύμνο της Ρόδου.

*Όλη δόξα όλη χάρη άγια μέρα ξημερώνει
και τη νύμφη του ηλίου, Ρόδο την περικαλούν [αποκαλούν].
Με τους νέους όλο αγάπη με το ήλιο σου πληρώνεις
που χρυσός με περηφάνια περπατεί στον ουρανό.
Είς την νεολαία πρώτα, τις χρυσές ακτίνες χύνεις,
που με προθυμίαν τρέχει στις προόδου την οδό.
Χαίρε Ρόδος ξακουσμένη, χαίρε Κλεοβούλου χώρα,
συ πατρίς του Διαγόρα και των Διαγοριτών.
Με την Θεία ευλογία εμπρός όλοι αδελφωμένοι
ας σπεύσομε να μιμηθούμεν τους προγόνους μας και εμείς.
Για να δοξαστεί και πάλι η αγάπη της πατρίς μας
για να στολιστεί και τώρα με τα άθλα της τιμής.
Ήλθε ως τους πάλαι χρόνους να καλύψει το νησί μας
με χρυσές νεφέλες πάλι και να τρέχουσι χρυσόν.*

Πολύ ωραίο. Πότε το τραγουδάγατε αυτό;

Το τραγουδούσαμε όποτε εβγαίναμε έξω. Ήταν σαν εθνικός ύμνος και το τραγουδούσαμε.

Πολύ ωραία. Και έτσι έχεις πολύ ---

Πιο μπροστά, είχα ωραία φωνή. Η αλήθεια! Τώρα μη με βλέπεις πια που εγήρασα.
Και ένας ξάδελφος μου [ήταν καλλίφωνος], του πατέρα μου ανιψιός, του αδελφού
του πατέρα μου ο γιός. Γιάννη τον ελέγανε. Και τον παππού μας Γιάννη τον ελέγανε.
Εμείς οι δύο τα λέγαμε και τα στρέφαν [επαναλάμβαναν] από πίσω τα παιδιά όλα.
Τραγουδούσαμε μπροστά εμείς οι δύο και ότι ελέγαμε εμείς μετά κάμναν τα παιδιά όλα
από πίσω.

Ωραία έτσι!

Γιατί στην οδική μου, όταν μου κάμνασι τον έλεχο στο ενδεικτικόν, ήτανε 10. Δεν
εκατέβαινε κάτω.

Είχατε και χορούς;

Εκάμναμε καλαματιανό, κρητικό ---.

*Με του Μαϊού τις μυρωδιές, τα κόκκινα κεράσια
για δείτε πώς χορεύουνε της Ρόδου τα κοράσια.
Με περηφάνεια αληθινή σεμνά και τιμημένα,
χορεύουνε της Ρόδου μας τα τέκνα τα αντρειωμένα.*

*Κοίταξε Ρόδο το χορό που μάθαν τα παιδιά σου,
που μάθαν οι προγόνι σου, και χαίρεται η καρδιά σου.*

Αυτό ήταν ο Κρητικός [χορός].

Είναι πολύ ωραία αυτά.

Ναι

Υπήρχανε εορτές που μαζευόντανε όλα τα χωριά μαζί και κάνατε εορτή;

Όχι δεν εκάμναμεν. Τίς εορτές μας εκάμναμεν εμείς.

Μου είπες ενωρίτερα ότι μαζεύοσαστε όλα και τα 40 χωριά που ήταν μαζί.

Yes!

Τί κάνατε;

Αυτά ήταν στην Ρόδο.

Συνεχίζομε με την Μελπωμένη.

Μιλάγαμε ενωρίτερα ότι υπήρχε μία εορτή, μέσα στη Ρόδο, [που] μαζευτήκανε άτομα για διασκεδάσεις, από τα 40 χωριά. Γιατί;

Άκου να σου πω. Ήρθε διαταγή που θα κατέβαιναν κάτω ο βασιλιάς. Λοιπόν, τα 44 χωριά, οι δημάρχοι, εμαζέψανε τα κορίτσια από το κάθε τους χωριό, να τα πάρουνε στη Ρόδο μέσα, να χορέψουνε που θάρχετο ο βασιλιάς, να τα έβλεπε. Λοιπόν το χωριό μας, η Μονόλιθος, το χωριό που ήμουν εγώ, ήρθε ο δήμαρχος και μάζεψε τα κορίτσια όλα, κατάλαβες; Και αγόρια. Εκάναμε πρόβα σε ένα σπίτι μεγάλο, που ήταν η Καμάρα, και χορέψαμε τη σούστα. Ο αδελφός μου έπαιζε το βιολί. Εχορέψαμεν και μετά όταν επήγαμε στην Ρόδο νοικιάσασιν αυτοκίνητο, το κάθε χωριό, να πάρει τα κορίτσια του για να χορέψουν. Εν τω μεταξύ, πριν να πάμεν εμείς, επήγαν οι δημάρχοι όλοι των χωριών και κάμασιν στο στάδιο μέρος, το κάθε χωριό έγγραψαν το όνομά τους, πού θα πάνε για να χορέψουνε. Και άμαν ήλθεν πια η ημέρα που θάρχετον ο βασιλιάς, ήλθαν, μας επήραν από το χωριό, μας εμαζέψανε, μας επήραν στην Ρόδο και πριν να κατεβεί ο βασιλιάς επήγαμεν και κάναμεν πρόβα εκεί μέσα για να δούνε. Και έβλεπες --- έπαιζαν τα παιχνίδια, και από κάτω έβλεπες τους χορούς γύρω γύρω στο στάδιο. Σούστα.

Όλοι μαζί;

Όλοι μαζί. Με την μια που έπαιζε το βιολί, έβλεπες τους χορούς, όλους με ένα βήμα.

Πολύ ωραία.

Ωραιότατα! Όχι ωραία.

Δηλαδή τα χρόνια που ήσουν στο σχολείο τα πέρασες πολύ ωραία!

Ωραία! Τα χρόνια μου στο σχολείο τα πέρασα πολύ ωραία, πάρα πολύ ωραία!

Όταν τελείωσες το σχολείο ήταν ο πόλεμος. Τί διαφορά έκανε σε εσάς, επί πολέμου;

Διαφορά δεν είχαμε τίποτα, γιατί ήτανε ήσυχος κόσμος και οι Ιταλοί που ήλθανε δεν πειράζαν τίποτα στα μέρη τα δικά μας. Δεν ξέρω σε άλλα χωριά τί εκάμνανε αλλά στο χωριό μας ήταν ησυχία μεγάλη. Και χορούς εκάμναμεν, και στον πόλεμο, και απ όλα εκάμναμεν.

Μαζί με τους Ιταλούς;

Ναι και οι Ιταλοί έρχονταν, και οι Ιταλοί. Αφού ελέγαμε καμμιά φορά, άμα ετελείωσεν ο πόλεμος, που ήλθαν τα παιδιά όλα από τη Ρόδο [κατά τη διάρκεια του πολέμου], που ήτανε εξελιγμένα μέσα στα μαγαζιά, μες στις δουλειές τους, ήτανε πιο μορφωμένα από τα χωριάτικα, και κάμναμε χορούς και λέγαμε, να βάσταγε ακόμη ο πόλεμος για νά'ναι τα παιδιά στο χωριό να χορεύουμε. Κάθε Κυριακή, κάθε, όποτες μπορούσαμε, κάμναμεν χορό.

Κατεβήκανε τα παιδιά κάτω επειδή είχανε κλείσει ---

Ήλθε διαταγή από τους Ιταλούς να κλείσουν όλα τα μαγαζιά στη Ρόδο. Δεν είχε μαγαζιά.

Μετά από τον πόλεμο επαντρεύτηκες εσύ;

Ναι μετά απ τον πόλεμο επαντρεύτηκα.

Σε τί ηλικία επαντρεύτηκες;

24.

Και τί δουλειά έκανε ο άνδρας σου;

Ράφτης. Ήτανε ράφτης μες στην Ρόδο και δούλευεν σε άλλου μαγαζί. Άμαν επαντρευτήκαμεν του πήραμε μαγαζί και δούλευεν εκεί, στη Ρόδο μέσα.

Εσύ στο σπίτι, δουλειές του σπιτιού έκανες ασφαλώς, δεν εδούλευες εσύ;

Εγώ δεν έβγαινα έξω. Σε έξω δουλειές δεν έβγαινα ποτέ, και ούτε στου πατέρα μου τα χέρια. Εγώ ήμουν με την μαμά στο σπίτι. Εκάμναμεν τα φαγητά. Επηγαίνανε τα άλλα τα παιδιά, ο τρίτος μου ο αδελφός, η δεύτερη μου αδελφή, επηγαίνανε στα θέριτα,

παντού στα χωράφια, και καμμιά φορά ο πατέρας μου έπιανε και εργάτες και τους βοηθούσανε.

Πώς επήρατε την απόφαση να έρθετε στην Αυστραλία;

Ήλθεν α άνδρας μου. Είχεν πάρα πολλά ραφτάδικα στην Ρόδο και δεν πηγαίνανε καλά οι δουλειές. Εγώ ήμουν έγκυος. Ετώρα αυτός εσκέβετον, "αύριο μεθαύριο θα γεννήσει" θα γεννήσω, δεν είχε την δύναμη να θρέψει το παιδί, δεν είχε δουλειά. Άλλην δουλειά δεν ήξερε να κάμνει και είχε δύο αδέλφια εδώ, στο Brisbane πάνω, και τους έγραψε αν υπήρχε κανένα ραφτάδικο εδώ να 'ρθεί να δουλέψει μαζίν τους, γιατί εκλείσαν τα μαγαζιά στην Ρόδο. Γράψαν τα αδέλφια, του λέει [του λένε] για ραφτάδικο δεν έχει αλλά για άλλη δουλειά μπορείς ναύρεις να δουλέψεις. Ήμουν έγκυος στην κόρη μου, μετά ήλθεν αυτός [για Αυστραλία]. Έκανε ένα μήνα ταξίδι και πάρα πάνω. Ήταν τότες με τα καράβια, που ήτανε μπερδεμένα τα πράγματα, και άργησεν. Έκανε, δεν ξέρω πόσον καιρό στο Port Said, έκαμνε στην Αθήνα, στα πρακτορεία, ήταν μπερδεμένα τα πράγματα. Ένα μήνα και πάρα πάνω έκαμνε να έρθει στην Αυστραλία.

Έξι μήνες έλειπε από το σπίτι και όταν έφυγε ---

Αφού γέννησα και ήταν ακόμη --- δεν είχε ταξιδέψει, ήταν στην Αθήνα.

Δηλαδή έφυγε από την Ρόδο το 1950 και εσύ έκανες την Πελαγία το '51, τέλος του '50, και [ο άνδρας σου] έμεινε στην Αθήνα για κάμποσο καιρό.

Τα πρακτορεία ήτανε κλειστά. Και στο Port Said έκαμνε [καθυστέρησε].

Και άργησε να έλθει στην Αυστραλία;

Ναι, γιατί ήταν ταξίδι μπερδεμένο.

Όταν έφυγε και έμεινες μόνη σου με το μωρό πώς περνούσες;

Με τους γονιούς μου.

Α, έμενες με τους γονείς σου.

Εμένα, πού να το σηκώσουν και πού να το ---[όλοι θέλαν να το παίρνουν αγγαλιά]. Ήταν το πρώτο εγγόνι που είχαν πιάσει. Ο πατέρας μου, αυτός το έθρεψε. Άμα το μάλωνα καμμιά φορά το παιδί που έκανε αταξίες [με] μάλωνε. Έχεις, λέει, ακόμα στόμα και μιλάς του παιδιού; Λέει, εγώ σου το θρέφω το παιδί και έχεις ακόμα στόμα και του μιλάς [μαλώνεις] του παιδιού; Αλλά ήταν όμως ένα μωρό! Όχι να το παινέσω, όχι, να πω την αλήθεια. Ήταν ο αδελφός μου στην Ρόδο και όπου ήταν το καλλίτερο

[πράγμα] --- αφού κάθε Σαββάτο έρχετον να δει το παιδί, δεν είχαν παιδιά. Και τί δεν του κουβαλούσε από του Λαμπρόπουλου, που ήταν τα παιδικά. Όλο από εκεί έρχονταν. Και άμα το έντυνα, και το έπαιρνα στη εκκλησιά δεν μου το αφήναν στα χέρια μου. Μία από εδώ η άλλη από εκεί [το έπαιρναν].

Ωραία. Έρχεται ο άνδρας σου στην Αυστραλία και πού έμενε εδώ πέρα; Τα αδέρφια του πού ήταν στην Αυστραλία;

Επήγε στο Brisbane πρώτα, στα αδέρφια του. Δεν βρήκε δουλειά στην δουλειά του, στο ράψιμο. Γράφει στο Melbourne που είχαμε συγγενείς εκεί, εάν είχε κανένα εργοστάσιο για ράψιμο να έρθει να πιάσει εργάτης, να δουλεύει. Λέει και εδώ τα ίδια. Είχε τον νουό του εδώ κάτω στο Adelaide. Λέει να γράψει εκεί "και άμα είναι να πάω να δούμε". Φαίνεται είχε πιάσει κάτι ψιλά στο χέρι του, που ήτανε κει πάνω όπου δούλευε, και έκαμνε μαγαζί. Και γράφει μου γράμμα και μου λέει, δεν σε φέρνω στην Αυστραλία αν δεν τακτοποιηθώ ο ίδιος. Επεράσανε τέσσερα χρόνια!

Αυτά τα τέσσερα χρόνια σου έστελνε χρήματα από εδώ;

Πού να τα βρεί; Είχα τα αδέρφια μου, το παιδί μου το έτρεφεν ο αδελφός μου. Αυτός είχε μαγαζί στην Ρόδο και πάγαινε στην Αθήνα, στου Λαμπρόπουλου, και ψώνιζε, και όπου ήταν τα καλλίτερα, να φέρει του παιδιού. Αφού όταν το έπαιρνα στην εκκλησία, δεν μου το αφήναν στα χέρια μου.

Εν τάξει. Και ο άνδρας σου εδώ πέρα εδούλευε μέσα σε μαγαζί ράπτης;

Ναι, ο άνδρας μου εδώ πέρα δούλευε ράφτης εδώ στο --- αλλά ήταν χρεωμένος, γιατί ως που ναύρει δουλειά να δουλέψει εχρεώνετο. Δεν μου πρόσφερε λεφτά, αλλά είχα και τα αδέρφια μου. Τον πατέρα μου, τ'αδέρφια μου. Δεν με αφήσανε να δυσκολευτώ. Είχα το σπίτι μου, που λέει και ο λόγος, δεν με αφήκαν να δυσκολευτώ.

Και μετά από τέσσερα χρόνια, ήταν έτοιμος ο άνδρας σου, σου έκανε πρόσκληση, και σε έφερε;

Και μετά γράφει μου, "εάν δεν βρω σπίτι να σε βάλω μέσα δεν σε φέρνω στην Αυστραλία. Γιατί ένα σπίτι, τέσσερα δωμάτια, τέσσερες οικογένειες μέσα, και περιμένουνε από μία κουζίνα, από ένα toilet να πάσει [να πάρουν σειρά]". Εγώ θα βρω σπίτι, να νοικιάσω μόνος μου, και θα σε φέρω με το παιδί. Το είχε πάρει το σπίτι, ξέρω πόσους μήνες, επλήρωνε και αυτός εκοιμάτον --- Στο Hindley Street είχε ανοίξει μαγαζί δικό του, με έναν άλλο συνétaιρο Ροδίτη, ράφτη και εκείνον. Και δουλέψανε μαζί και τί έκαμνε, δεν επάγαινε έξω να κοιμηθεί, είχε από πάνω ξενώνες [και] από

κάτω ραφτάδικο και έμενε. Και μετά βρίσκει το σπίτι αυτό, το πλήρωνε, [δεν] ξέρω πόσες μήνες, και το σπίτι κλειστό ως που να έρθουν τα χαρτιά μου να έρθω εγώ εδώ.

Και σου έκανε πρόσκληση, πλήρωσε το εισιτήριό σου, με το παιδί σου, και σας έφερε στην Αδελαΐδα;

Ναι, και ήλθα εδώ με το παιδί μου. Ήταν πια δημιουργημένος, είχε το μαγαζάκι του, δικό του - μαζί με τον άλλον αλλά ύστερα χωρίσανε, Ροδίτης και εκείνος, ράφτης - και το δούλεψε ο άνδρας μου.

Τα τέσσερα χρόνια που ήσουν εσύ στην Ελλάδα και αυτός εδώ τί σου έγραφε για την Αυστραλία;

Μου έγραφε ότι εγίνετον εδώ, ότι ήταν κρίση και εδώ πέρα, ήταν μεγάλη κρίση. Αφού με λέει "Δεν σε φέρνω στην Αυστραλία γιατί σε ένα σπίτι τέσσερα δωμάτια, τέσσερες οικογένειες. Εδώ που να σε φέρω; Εάν δεν βρω σπίτι δικό μου, μοναχικό μου, δεν σε φέρνω".

Όταν ήλθες εδώ πώς την είδες την Αυστραλία;

Όταν ήλθα έβρηκα το σπίτι μου. Το είχεν έτοιμο. Ωραίο σπίτι, ενόμιζα ότι ήταν το σπίτι μου μέσα. Όλα, κιτσαντρέσσα φορτωμένη, μέσα τα γυαλικά, τα πιατικά, όλα. Κρεββατοκάμαρα δική μας, ωραία ντυμένη, κρεββατάκι του παιδιού, της Πελαγίας, δίπλα, μικρό κρεββατάκι, τραπεζαρία, κουζίνα, και, είχε και ένα ξάδελφο που δούλευε στα αλουμίνια, από το πιο μικρό μέχρι το πιο μεγάλο τα τσουκάλια τα αλουμίνια μέσα στολισμένα. Είχε την γυναίκα του ξαδελφου του και εκείνη τα ψώνιζεν όλα.

Πολύ τυχερή ήσουν. Ήλθες σε έτοιμο σπίτι!

Έτοιμο, έτοιμο, αφού έκαμνα τον σταυρό μου. Λοιπόν να σου πω να γελάσεις. Δίπλα είχε μια Αθηναία, οι πόρτες ήταν κοντινές. Αυτή έβλεπε τις Ροδίτισες που ήταν του παλιού Χριστού [παλαιάς εποχής], που έρχονταν εδώ, και τις εκατηγόραγε, που ήταν πιο --- αυτές οι Ροδίτισες. Αυτή νόμιζε τώρα πως θα ήμουν και εγώ έτσι όπως οι παλιές [παλαιές] οι γυναίκες. Εγώ, άμαν ήλθα, είχα κάνει τα μαλλιά μου περμανάντ, επήγα έραψα φόρεμα ωραίο, στην Ρόδο, έκαμνα τα παπούτσια ωραία, ήμουν ντυμένη δηλαδή πια στο ζενίθ, με τα κοκκινάδια μου, με όλα μου, γιατί έβαζα κραγιόν στη Ρόδο που ήμουνα. Ναι ντυνόμουν --- όπου ήθελα να πάω ήταν αυτό ---- Τον πολύ καιρό τον έζησα στην Ρόδο. Αυτή ενόμιζεν τώρα --- γιατί κατηγοριζεν τις Ροδίτισες που ήταν πιο --- αυτές ήταν οι παλιές. Δεν ηξέρανε να ντυθούνε, ξέρεις, φέρνανε γέροι άνθρωποι τις γυναίκες τους και αυτή νόμιζε πως θα ήμουνα και εγώ ίδια. Ξέρανε τον άνδρα

μου πως ήτανε ψηλός, σου λέει, αυτός είναι μορφωμένος! Να είναι και η γυναίκα του τέτοια; Και στέκετον έξω στην περιούλιο ως που να με δει. Ο άνδρας μου το ήξερε ότι κατηγοράγεν τις Ροδίτισες. Λοιπόν λέει "Συγχαριτήρια κυρ Κώστα" - του άνδρα μου, ήταν Αθηναία - "έχεις μια πολύν ωραία γυναίκα". Είχα την Πελαγία πολύ ωραία ντυμένη, με τα κουστουμάκια της, με τα φιογγάκια της, ωραία! "Έχεις μια πολύ ωραία γυναίκα και ένα έκτακτον παιδάκι". Λέει[ο άνδρας μου] "ευχαριστώ πολύ για το κομπλιμέντο σου". Όταν πήγα πιο μέσα, και ήθελε φιλίες να πάω, να έρχομαι, ξέρω τί, "ναι, είναι η γειτόνισά σου, έχεις κάτι [να της πεις], να της [το] πεις, αλλά πάρε, φέρε δεν θέλω", μου λέει ο άνδρας μου. Γιατί, λέει, "ξέρεις τί κατηγορίες λέει στις Ροδίτισες; Εγώ τα μαθαίνω όλα. Ναι, γειτόνισα καλή σου ημέρα, τί κάμνεις, καλά, αλλά πολλά σύρε, φέρε δεν θέλω μαζίν της".

Τώρα ήρθες δω πέρα, είσαστε η οικογένεια όλη μαζί, συνέχισε ο άνδρας σου να έχει το μαγαζί να ράβει ---;

Ναι είχανε το μαγαζί, μαζί με τον άλλον, εκεί κάτω στο Hindley Street, ήτανε το παιδί πια ντυμένον ωραία, εγώ πια ό,τι ήθελα ποτέ δεν μου είπε --- ξέρεις τί μου έλεεν άμαν έβγαναν τα special, "επήγες, έφερες απ' αυτά τα special, θα σου τα κάμνω κομμάτια. Θα πληρώσεις να πάρεις". Αυτή ήταν η διαταγή του άμαν επάαινα να ψωνίσω.

Εσύ τί έκανες όταν ήλθες εδώ πέρα, δεν εδούλεψες καθόλου;

Το σπίτι μου, το παιδί μου, τον άνδρα μου, μετά έφερα και τον αδελφό μου.

Εσύ πήγες για δουλειά όμως καθόλου έξω;

Ναι εδούλεψα. Άμαν επήραμεν πια το σπίτι --- λέω, τώρα τί να κάμνουμεν με ένα μεροκάματο, είχαμε χρέη να πληρώνουμε, να βρω και εγώ μια δουλείτσα να δουλέψω. Και βρήκα στο Children's Hospital. Πήγαινα το απόγευμα.

Τί δουλειά έκανες εκεί;

Καθαρίζαμεν τα δωμάτια πάνω, ξεσκονίζαμεν, καθαρίζαμεν, τέσσερες ώρες. Στην αρχή πήγαινα οκτώ ώρες μετά πια που πήγαιναν τα παιδιά στο σχολείο, όταν σχολούσανε, ήθελα να ήμουνα στο σπίτι. Μετά που πέθανε ο άνδρας μου, έρχονταν τα παιδιά, δεν έβρισκαν κανέναν στο σπίτι, από το σχολείο. Λέω του μπόση, "άμα θέλετε να μου τα κάνετε τέσσερες ώρες, έρχονται τα παιδιά μου" - γιατί ξέρανε, ήλθαν και στην κηδεία ο μπόσης και ο μεγάλος - "μόνον θέλω να μου το κάνετε τέσσερες ώρες γιατί έρχονται τα παιδιά και δεν εβρίσκουν κανέναν στο σπίτι". "Όπως θέλεις" μου λέει. Και μου έκαναν

τέσσερες ώρες, έπαιρνα και την συνταξή μου [allowance], που μου κόψανε [όταν δούλευα οχτάωρο].

Είπες ότι πέθανε ο άνδρας σου, όταν τα παιδιά ήταν μικρά ακόμη, στο σχολείο. Τί έγινε;

Πελαγία: Το '71 πέθανε ο μπαμπάς.

Όταν εδούλευες στο νοσοκομείο, έκοψες τις ώρες σου κάτω σε τέσσερες ώρες την ημέρα για να παίρνεις τα παιδιά από το σχολείο;

Ναι.

Πελαγία: Ο Μιχάλης ήταν στο σχολείο μαμά, εγώ εδούλευα.

Α, εσύ ήσουν πió μεγάλη, έχετε διαφορά, ο Μιχάλης [ήταν στο σχολείο], έχετε έξι χρόνια διαφορά. Και είπε τώρα η Πελαγία, το '71 έχασες τον άνδρα σου τί έγινε, πώς έγινε;

Δούλευα τα βραδινά, άμα επήραμε το σπίτι και χρεωθήκαμε, δεν τα περνάγαμε. Είπα θα βρω δουλειά να δουλέψω. Και άμα είναι long θα πηγαίνω το απόγευμα [στις] τέσσερες και θα σχολώ οκτώ η ώρα το βράδυ, του λέω. Λέει, ότι θέλεις κάνε.

Πελαγία: Τρείς η ώρα δούλευες το απόγευμα μέχρι τις ένδεκα το βράδυ. Οκτώ ώρες ήτανε.

Δεν πειράζει, οχτώ ώρες δούλευες.

Ήρθα από την δουλειά, βλέπω τα παιδιά μόνα τους, το βράδυ. Λέω τους "που είναι ο μπαμπάς"; Λένε "επήγεν στο ψάρεμα μαζί με τον κουμπάρο", γιατί βάπτισεν το παιδί του το μικρό, και είχαν το μαγαζί εκεί στο South Road, ο πεθερός του - πήρε την κόρην τους - και δούλευεν και αυτός μαζί. Και κάμασιν τα παιδιά, το μικρόν το είχαν βαφτίσει [ο άνδρας μου] και έκαναν πια φιλίες. Δεν είχε και άλλους Έλληνες εκεί, είχαν φιλίες με τον άνδρα μου. Λέω "πού είναι ο μπαμπάς;" Και να κάνει ένα κρύο, βροχές, πράγματα! Λέω της Πελαγίας, "με τέτοιον καιρό άφησες τον μπαμπά και έφυγε στην θάλασσα;". Λέει "ήλθε ο κουμπάρος και φύγανε μαμά". Πλύθηκα και εγώ, εξεντύθηκα, επήγα στο κρεβάτι, και τώρα θα έλθει, και τώρα θα έλθει, τίποτα. Δεν μπορούσα να --- Σηκώθηκα, πήγα στο παράθυρο, που το είχα κλεισμένο κάτω, κοιτάζω έξω από το παράθυρο να δω μην έρχεται, τίποτα. Έτσι ξημερώθηκα. Τα παιδιά κοιμόντουσαν στο άλλο δωμάτιο. Σηκώθημε το πρωί, πλύθημε, διορθώθημε, να πάω στην κουμπάρα, μήπως ήλθανε και κάτσανε να πιούνε ένα ποτό, ξέρω γω τί. Πάω, βρίσκω την κουμπάρα, και εκείνη ταραγμένη. Λέω "ήρθαν;" Όχι", λέει η κουμπάρα. --- "Σώπα, μη μιλάς τέτοια λόγια" της λέω. Ε, έπειτα σε λίγο ήλθε η είδηση [βρήκαν

πνιγμένο] τον άνδρα μου ---- και τον άλλονε τον βρήκανε, [δεν] ξέρω πόσα [μίλια μέσα] τον επήρε το ρεύμα.

Πελαγία: Μετά από τρεις μέρες.

Κρίμας. Όταν ήλθες εδώ ασφαλώς δεν ήξερες Εγγλέζικα καθόλου. Πώς τα πήγες χωρίς την γλώσσα; Πώς σου φάνηκε η Αυστραλία χωρίς την γλώσσα;

Μου φάνηκεν καλά. Η αλήθεια, ευχαριστήθηκα. Είχα τον άνδρα μου δίπλα μου. Δεν μου χάλαε χατήρι ποτέ. Είχα την μικρή, εδώ έκαμα [και] τον γιο.

Πελαγία: Πες για τη βοήθεια με τα ψώνια στα Ελληνικά μαγαζιά.

Ναι, είχε [ο Κώστας] έναν ξάδελφο και είχε πάρει μία από τη Λαχανιά [χωριό της Ρόδου], ήταν κοντά τα σπίτια μας. Εδώ επαντρεύτηκε, χρόνια, και αυτή πια την είχα, όπου ηθέλαμεν να πάμεν. Αυτή ήξερεν τα μαγαζιά. Είχε και εκεί στο Thebarton τα μαγαζιά, και στη πόλη άμαν ήθελα επέρναεν από το σπίτι μου, έπαιρνε και πιάναμεν το λεωφορείον από το --- και πηαίναμεν στην πόλην, ψωνίζαμεν και επιστρέφαμεν. Πίναμε τον καφέν μας στο σπίτι μου και πάαινε στο σπίτι της.

Και έτσι και εδώ στην Αυστραλία περάσατε καλά και στα παιδικά σου χρόνια, στην Ρόδο. Έχεις ξάνα πάει πίσω στην Ρόδο;

Ναι πήα δύο φορές.

Την πρώτη φορά που πήγες, πώς αισθάνθηκες, όταν πήγες πίσω στο χωριό σου, στο σπίτι σου;

Ε, πώς να --- αφού άφησα πίσω ---

Πελαγία: Συγκινήθηκες. Αφού έκλαιγες!

Συγκινητικό είναι να πας πίσω να δεις το σπίτι σου!

Άμαν είδα πια τους δικούς μου, φυσικά.

Πελαγία: Και το σπίτι.

Το σπίτι μου.

Το σπίτι το έχεις ακόμα στην Ρόδο;

Ωραίο.

Πελαγία: Είχε το νυφικό της μαμάς εκεί όμως δεν το έφερα, έφερα μόνο τα σεντόνια της μαμάς. Τα νυφικά σεντόνια τα έχω.

Άμαν επαντρεύθη η μικρή μου αδελφή, εστείλαν μου την φωτογραφία που έγινε ο γάμος γιατί μετά πια παντρεύει η δεύτερη αδελφή πήρε το πατρικό σπίτι και πήγανε στο σπίτι μου και κάτσανε, και όταν παντρεύτηκε η μικρή μου αδελφή, εκεί έγινε ο γάμος πάνω στο σπίτι μου. Και στείλαν μου φωτογραφία όπως βγαίνανε έξω από το σπίτι και πήγαιναν για την εκκλησία --- Και γράφω της ένα τραγούδι.

*Χρυσάνθη καλορίζικη να ζήσεις να γεράσεις
σαν τον απλάτανο της Κώ
να γεροντοκλωνιάσεις.
Σαν είδα και το σπίτι μου εράγισ' η καρδιά μου
με πήρανε τα κλάματα ---
Έκλαιεν κι η Πελαγιά μου.*

Έγραψάν των αυτών τραγούδια.

Το έγγραψες εσύ αυτό το τραγούδι;

Ναι, έγραψα τα καλορίζικα που μου στείλανε το προσκλητήριο του γάμου, και μ' έστειλαν και την φωτογραφία πια του γάμου, που παντρευτήκαν οι δυο, που βγαίναν από το σπίτι μου. Είχε μπαλκονάκι, τέσσερα σκαλοπάτια από την μία, τέσσερα από την άλλη και έμπαινες μέσα στο σπίτι. Έκει πάνω επήραν φωτογραφία, μόλις εβγαίναν από την πόρτα, εκεί στο μπαλκονάκι πάνω, έβγαλαν φωτογραφία και εστείλανμούτην, αντρόγυνο. Και τους έγραψα πια, έλαβα το γράμμα σας.

Όταν πήγες πίσω, τη πρώτη φορά, κάθισες μερικό καιρό, αλλά ήθελες να ξάναγυρίσεις στην Αυστραλία;

Ήθελα, ήθελα να έλθω. Ο άνδρας μου εδώ, τα παιδιά. Νο, ο Μιχάλης ήταν. Ήταν πεθαμένος ο άνδρας μου.

Πελαγιά: Εγώ επήγα με την μαμά. Ο Μιχάλης ήταν εδώ, εσπούδαζε.

Και έτσι έχουμε δύο πατρίδες.

Ναι δύο πατρίδες κόρη μου, αλλά τί να κάνουμεν, όπου ζεις πατρίς, λένε.

Για να πάμε πίσω, επί πολέμου στην Ελλάδα, που ήταν οι Ιταλοί, και πριν, μάθατε Ιταλικά κουζίνα; Με τους Ιταλούς που ήταν εκεί πέρα μάθατε να μαγειρεύετε και Ιταλικά φαγητά;

Ναι, ναι, αμέ. Να σου κάνω μακαρονάδα, να σου κάμνω παστίτσιο να γλύφεις και τα νύχια σου.

Μιλώ Ιταλικά πολύ. Έμαθα Ιταλικά.

Μετά από του Ιταλούς, μάλλον στον πόλεμο, είχατε και Γερμανούς;

Είχε και Γερμανούς.

Πώς περάσατε με τους Γερμανούς;

Και οι Γερμανοί καλοί ήτανε. Έτσι άγριοι ήτανε αλλά φιλήσυχοι. Δεν πειράζασι άνθρωπο, δεν πειράζανε. Ήταν έτσι σαν αγριάνθρωποι αλλά για να πειράξουν άνθρωπο, ποτέ!

Πόλεμος ήτανε ---

Ήταν πόλεμος, φυσικά, αλλά οι Ιταλοί επαντρευτήκαν, πήραν πολλές Ελληνίδες κάτω στην Ρόδο.

Και μείναν στην Ρόδο;

Τις επαίρνασι, δεν ηξέρω πια τί εκάμνανε αλλά από το χωριό μας μία επήρε [Ιταλό] μόνο, αλλά από τα άλλα χωριά και μέσα από την πόλη πήρανε Ιταλούς πολλούς.

Όταν ετελείωσε ο πόλεμος η Ρόδο πήγε με την Ελληνική κυβέρνηση. Φύγανε οι Γερμανοί φύγανε και οι Ιταλοί ασφαλώς. Είδατε διαφορά, μέσα στο χωριό σας, μέσα στη Ρόδο, τώρα που είσατε κάτω από την Ελλάδα;

Το ίδιο, δεν είχαμε διαφορά τίποτα. Όπως ήτανε επί Ιταλίας, ήτανε και οι Γερμανοί. Ήτανε φιλήσυχοι. Άσχετα να τα πούμε αν --- αλλά επέρασι καλά στο χωριό, δεν ακούστηκε το παραμικρό.

Αλλά μετά, όταν φύγανε όλοι και μείνατε κάτω από την Ελλάδα;

Ε, κάτω από την Ελλάδα καλά επεράσαμεν αλλά η Ελλάδα ήταν λίγο πιο φτωχή από τα άλλα κράτη.

Αυτό θέλω να πω. Εσύ τί διαφορά είδες μετά τον πόλεμο;

Τί διαφορά, τα ίδια. Τίποτα, δεν είδα εγώ διαφορά. Λίγο δύσκολα έρχονταν τα πράγματα. Το ψιλό δεν υπήρχε έτσι εύκολα.

Γιατί;

Γιατί δεν είχε και δουλειές.

Μετά από τον δεύτερον παγκόσμιο πόλεμο είχαμε και τον εμφύλιο πόλεμο. Είδατε εσείς τίποτα στο εμφύλιο πόλεμο;

Όχι, δεν είδαμε. Ούτε στρατό είχαμε ούτε τίποτα.

Επειδή η Ρόδο είναι τόσο κοντά στην Τουρκία, πηγαίνατε στην Τουρκία καθόλου; Ο μπαμπάς σου;

Ο μπαμπάς μου είχε και σπίτι στη Τουρκία.

Πώς έγινε αυτό;

Αυτός ήταν ελεύθερος, πριν να παντρευτεί την μαμά μου. Επήγαινε να δουλέψει εκεί στην Μελεμένη. Λοιπόν ήταν ελεύθερο παιδί και είχε Σμυρνιούς, Έλληνες που ήταν Σμυρνιοί. Είχαν έναν που είχε φούρνο και έκαμνε ψωμιά και από εκεί εψώνιζεν ο πατέρας μου τα ψωμιά. Έπαιρνε εργάτες από το χωριό ο πατέρας μου και πάγαινε εκεί [στην Τουρκία] και --- Σπέρνανε τα χωράφια τους τον χειμώνα στο χωριό μας, στην Ρόδο [πρώτα], και [μετά] ενοίκιαζε καράβι και έπαιρνε τους ανθρώπους και δουλεύανε πάνω στην Τουρκία. Κάμναν στην Μελεμένη ως που να γίνει η σπορά τους να την θερίσουνε.

Όταν δεν είχαν δουλειά στην Ρόδο, τους επήγαινε στην Τουρκία. Και τί κάνανε;

Ο πατέρας μου, αυτή ήταν η δουλειά του.

Τί δουλειές κάνανε οι Έλληνες στην Τουρκία;

Χτίζανε σπίτια --- σπίτια κάμνανε, δεν ξέρω. Λοιπόν όταν εγινόταν η εσπορά, περιμένανε πέντε, έξι μήνες να γίνει η εσπορά, έφερνέντους πάλι πίσω και θερίζανε τα χωράφια τους, και πάλι τον άλλο χρόνο τα ίδια. Ο πατέρας μου, αυτή ήταν η δουλειά του. Έπαιρνε εργάτες και [τους] έφερνε πίσω. Μάλιστα αγάπησε και μια, φούρναρη κόρη, και ήθελε να την πάρει, αλλά η μάνα του δεν τον άφηκε, αδύνατον πράγμα. "Μη μου το ξάνα πεις"! Γύρισε και του έδωσε χαστούκι άμαν της είπε ότι αγάπησε του φούρναρη την κόρη. Λέει "τι είπες", και γυρίζει και του δίνει ένα μπάτσο στο μάγουλο, και δεν έβγαλε αχ από το στόμα του, να στρέψει της μάνας του κουβέντα.

Είπες ότι είχε σπίτι εκεί πέρα ο μπαμπάς σου, το έχετε ακόμα;

Άκου να δεις. Άμα έπαιρνε τους εργάτες και έχτιζαν τα σπίτια, αγάπησεν μια, του φούρναρη την κόρη, και απέναντι από το φούρνο, επήρε οικόπεδο να της χτίσει σπίτι. Λοιπόν χτίστηκε το σπίτι, λέει ένα ωραιότατο σπίτι, για να πάρει πια την κοπέλα να κάτσει μέσα. Όταν κατεβήκαν κάτω [στην Ρόδο], το είπε στην μάνα του ότι πήρε την κοπέλα πάνω. [Τότε] η μάνα του του λέει, "τι είπες; Δεν θέλω να μου το ξάνα πεις", και του παίζει ένα χαστούκι. Αυτός εκεί ούτε απάντησε ούτε έστριψε.

Το σπίτι όμως τί έγινε;

Το σπίτι ήτανε. Το νοίκιασε. Κατεβαίνει κάτω στην Ρόδο, έπιασε σε επιχειρήσεις δουλειές, δεν ήταν εργάτης, έκαμνε δουλειές, έκαμνε δρόμους, πολλά πράγματα

δήλαδή. [Είχεν] ανθρώπους και δουλεύανε. Άμαν έπιασεν ο πόλεμος εκλειστήκανε όλα, δεν εμπορούσε πια ούτε να πάει, ούτε τίποτα. Τον τίτλο του σπιτιού τον είχε φερμένο, τον είχε δώσει της --- Μετά επαντρεύτηκε την μαμά μου, και είχε το μπαούλο, και τα είχε όλα μέσα στο μπαούλο, και τον τίτλο του σπιτιού. Κάθε δεύτερο χρόνο πήγαινε και το έβλεπε το σπίτι ο πατέρας μου, άμαν έπιασεν ο πόλεμος δεν μπορούσε να πάει, αλλά ο τίτλος του σπιτιού ήταν μέσα στο μπαούλο.

Ήλθε διαταγή από τους Γερμανούς, να αδειάσει το χωριό όλο, να μην είναι άνθρωπος μέσα στο χωριό, να αφήσουν τα σπίτια τους ανοιχτά.

Γιατί;

Γιατί ήθελαν οι Γερμανοί να περιτριγυρίσουν το χωριό, --- ο κόσμος εφοβήθηκεν, κι έφυγεν από μέσα από τα σπίτια. Στα βουνά επήγαιναν, κάτω στις θάλασσες επήγαιναν, άδειασεν το χωριό, ήταν όλο άδειο, που ήθελαν να έλθουν οι Γερμανοί. Ήρθασιν, τα σπίτια ανοιχτά, ξεκλείδωτα. Βγήκεν ο ντελάλης πάνω στον δρόμο και διαλάλησεν από βραδύς, να αδειάσει το χωριό, να μην μείνει άνθρωπος μέσα. Ο κόσμος εφοβήθηκε. Σου λένε [καλύτερα να φύγουμε] πάρα να μας σκοτώσουνε.

Είχε τα χαρτιά μέσα στο μπαούλο, είχε και τον τίτλον του σπιτιού. Ήλθαν λοιπόν [οι Γερμανοί], ανοίγουν το μπαούλο να δουν μέσα, ψάχναν πια, κάμναν τα σπίτια άνω κάτω. Όπως ήταν τα χαρτιά που τα είχε, δεν τα παίρναν να τα έχουν, μόνο τα σκίζαν. Μαζί με τα χαρτιά πάει και ο τίτλος του σπιτιού. Δεν τον --- Όταν πέρασε [η κρίση] και μαζεύτηκεν ο κόσμος και ήλθε μέσα στο χωριό, είδαν πια τον σορό τα χαρτιά σκισμένα, αυτά πάνω στο --- Και τον τίτλο του σπιτιού κομμάτια τον κάναν. Τώρα δίχως τίτλο πώς θα πάει να το πάρει το σπίτι; Τί θα πάρει;. Τί είδος θα το πουλήσει δίχως τίτλο; Και έχασε το σπίτι.

Σε ευχαριστώ πάρα πολύ Μελπωμένη. Τώρα, πριν τελειώσουμε, έχω ακούσει ό,τι ξέρεις πολλά ποιήματα, τραγούδια που λέγατε στο σχολείο. Ένα ποίημα, ή ένα τραγούδι;

*Είμαστε εμείς Ελλάδα τα παιδιά σου
συγκεντρωμένα σε κάποιαν ερημιά....*

*Λουλούδια ας διαλέξουμε και ρόδα και κρίνα
κι ελάτε να πλέξουμε στέφανα με κείνα.*

Ήταν την πρωτομαγιά. Μας παίρναν οι δασκάλοι [εκδρομή στην εξοχή]

[Τώρα επαναλαμβάνει ολοκληρωμένο το ποίημα τραγουδιστά]

Λουλούδια ας διαλέξουμε και ρόδα και κρίνα

*και ελάτε να μπλέξουμε στέφανα με κείνα
στον Μάη που σήμερα προβάλλει στη γη.
Τα αιδόνια συμφώνησαν, της γης αγγελούδια,
και βρήκαν και τόνισαν καινούρια τραγούδια
στον Μάη που σήμερα προβάλλει στη γη.
Η θάλασσα γίνεται καθρέφτης και πάλι
το κύμα της γίνεται τραγούδι και ψάλλει
στον Μάη που σήμερα προβάλλει στη γη.*

Ωραίο αυτό.

Ωραίο. Αυτά τα λέαμε που πηγαίναμε εξοχή.

Εντάξει δεν πειράζει, μας έδωσες τρία τραγουδάκια. Θέλεις να θυμηθείς άλλο ένα; Η Πελαγία μπορεί να θυμάται ένα.

Πελαγία: Το τραγούδι που είπες για τον βασιλιά, όταν ήλθε ο βασιλιάς με την Φρειδερίκη, την βασίλισσα, κάτω που χορέψατε στο στάδιο. Τί τραγούδι ήταν αυτό που είπατε;

Μελπωμένη: Που επέθανε ο βασιλιάς; Α, που επήγαμε και χορέψαμε. [Δεν κατάφερε να θυμηθεί το τραγούδι αυτό.]

Συνεχίζουμε με την Μελπωμένη, με άλλο ένα τραγουδάκι, για να τελειώνουμε.

*Με του Μαιϊού τις μυρωδιές, τα κόκκινα κεράσια
για δείτε πώς χορεύουνε της Ρόδου τα κοράσια.
Με περηφάνεια αληθινή σεμνά και τιμημένα,
χορεύουνε της Ρόδου μας τα τέκνα τα αντρειωμένα.
Κοίταξε Ρόδο το χορό που μάθαν τα παιδιά σου,
που ξεύραν οι προγόνι σου, και χαίρετο η καρδιά σου.*

Ωραίο αυτό, για την Ρόδο. Σε ευχαριστώ και πάλι, άλλη μιά φορά.